

Найстаріша в Харкові

Центральна наукова бібліотека при Харківському державному університеті ім. Горького є однією з найстаріших бібліотек нашої країни. Вона була заснована в 1805 році, разом з відкриттям університету, як його фундаментальна бібліотека. Книжкові фонди її досягають 1.000.000 томів і відзначаються виключним багатством. Щороку бібліотека поповнюється великою кількістю творів класиків марксизму-ленізму, кращими зразками російської та української радянської літератури, літератури народів СРСР, різними виданнями дореволюційної класичної літератури, а також творами прогресивних письменників Заходу і письменників країн народної демократії. Велике місце в новому поповненні бібліотеки займає література з профілю університету.

Старий, дореволюційний фонд бібліотеки відзначається великою різноманітністю. Тут представлені книги всіх часів, починаючи з перших років книгодрукування різних народів, найрізноманітнішими мовами, а також багато рукописів. В бібліотеці є 19 інкунабул (книжки до 1500 року ви-

дання), багато видань XVI—XVIII сторіч, серед яких є цінні видання знаменитих видавців—Альдова, Ельзевірова, Плантинова, Етьєнова та інших.

Великий інтерес являють російські стародруки. Багато книг петрівської епохи. В бібліотеці зберігається перша російська газета, що видавалася Петром I, «Ведомости Московские», «Арифметика» Магницького, «Российская грамматика» Ломоносова та ін. Є ряд видань відомого російського видавця XVIII сторіччя М. І. Новікова — «Живописец», «Трутень».

Велику цінність має російський журнальний фонд ЦНБ—«Современник», заснований Пушкіним, «Отечественные записки», «Вестник Европы», «Жизнь», де друкувалися твори В. І. Леніна під псевдонімом Ільїн, і багато-багато інших, де вперше побачили світ твори Пушкіна, Лермонтова, Некрасова, Бєлінського, Толстого, Чехова, Горького, Франка, Лесі Українки і багато інших. Є декілька номерів герценівського «Колокола». В бібліотеці зберігається перше німецьке видання «Капіталу» К. Маркса 1867 року й перший

російський переклад 1872 року, багато перших видань класиків російської, української та світової літератури.

Книжкові фонди бібліотеки широко використовуються професурою, науковими працівниками, викладачами і студентами університету й інших учбових закладів міста. В бібліотеці є два читальних зали для наукових працівників і студентів. Студенти—почесні відмінники мають право користуватися абонементом, який відкрито лише для професорсько-викладавського складу.

В Центральній науковій бібліотеці є довідкове бюро, в якому зібрані всі бібліографічні довідники, енциклопедії, словники й де читач може завжди одержати бібліографічну довідку.

Бібліотека має зв'язок з крупнішими бібліотеками Радянського Союзу, з яких через міжбібліотечний абонемент читач може виписати книжки, що відсутні в фондах Центральної наукової бібліотеки.

В. МАЗМАНЬЯНЦ,
вчений секретар Центральної наукової бібліотеки.